**Donderdag, 24 oktober 2019**

P9_TA(2019)0042

# De situatie van LGBTI-personen in Uganda

**Resolutie van het Europees Parlement van 24 oktober 2019 over de situatie van LGBTI-personen in Uganda (2019/2879(RSP))**

(2021/C 202/10)

*Het Europees Parlement*,

— gezien zijn eerdere resoluties over Uganda,

— gezien zijn eerdere resoluties over discriminatie wegens seksuele gerichtheid, met name die van 4 februari 2014 over de EU-routekaart tegen homofobie en discriminatie wegens seksuele gerichtheid of genderidentiteit [1], en die van 14 februari 2019 over de toekomst van de LGBTI-lijst van acties (2019-2024) [2],

— gezien de gezamenlijke verklaring van de hoge vertegenwoordiger van de Europese Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid en de secretaris-generaal van de Raad van Europa van 9 oktober 2019 over de Europese dag en Werelddag tegen de doodstraf,

— gezien de verklaring van de hoge vertegenwoordiger, Federica Mogherini, namens de Europese Unie, van 17 mei 2019 ter gelegenheid van de Internationale Dag tegen homofobie, transfobie en bifobie,

— gezien het jaarverslag van de EU inzake mensenrechten en democratie in de wereld in 2018 — Uganda, dat op 13 mei 2019 door de Europese Raad is aangenomen,

— gezien artikel 2, artikel 3, lid 5, en de artikelen 21, 24, 29 en 31 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) en de artikelen 10 en 215 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), die de Unie en haar lidstaten in hun betrekkingen met de rest van de wereld verplichten tot handhaving en bevordering van de universele mensenrechten en de bescherming van het individu en tot het nemen van beperkende maatregelen in geval van ernstige schending van de mensenrechten,

— gezien de verplichtingen ingevolge internationale overeenkomsten op het gebied van de mensenrechten zoals de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en het Europees Verdrag tot bescherming van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden,

— gezien de door de Raad van de Europese Unie aangenomen toolkit voor de bevordering en bescherming van alle mensenrechten van lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen en transgenders (LGBTI-toolkit),

— gezien de EU-richtsnoeren inzake de bevordering en bescherming van de uitoefening van alle mensenrechten door LGBTI personen,

— gezien de respectieve EU-richtsnoeren inzake de doodstraf, foltering en andere wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing, en mensenrechtenverdedigers,

— gezien de recentste universele periodieke doorlichting van de VN-Mensenrechtenraad over Uganda,

— gezien het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, en met name artikel 21, dat discriminatie wegens seksuele gerichtheid verbiedt,

— gezien het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten van 1966 (IVBPR), waarbij Uganda sinds 1995 partij is,

---

[1] PB C 93 van 24.3.2017, blz. 21.
[2] Aangenomen teksten, P8_TA(2019)0129.

— gezien de door 70 EP-leden van meerdere fracties ondertekende brief van 15 oktober 2019 over de vervolging van de LGBTI-gemeenschap in Uganda,

— gezien zijn resolutie van 13 maart 2014 over raadplegingen met betrekking tot opschorting van het lidmaatschap van Uganda en Nigeria van de Overeenkomst van Cotonou in het licht van hun recente wetgeving tot verdere strafbaarstelling van homoseksualiteit ([3]),

— gezien de ACS-EU-partnerschapsovereenkomst (de Overeenkomst van Cotonou), en met name artikel 8, lid 4, over non-discriminatie,

— gezien de beginselen van Yogyakarta (beginselen en staatsverplichtingen betreffende de toepassing van het internationaal recht inzake de mensenrechten met betrekking tot seksuele gerichtheid, genderidentiteit, genderexpressie en geslachtskenmerken), aangenomen in november 2006, en de tien bijkomende beginselen ("plus 10"), aangenomen op 10 november 2017,

— gezien de grondwet van de Republiek Uganda,

— gezien artikel 144, lid 5, en artikel 132, lid 4, van zijn Reglement,

A. overwegende dat er de afgelopen weken in Uganda een toename te merken is van uiterst homofobe retoriek door de autoriteiten, met name van Simon Lokodo, de Oegandese staatsminister voor ethiek en integriteit, die op 10 oktober 2019 het voornemen aankondigde om de wet tegen homoseksualiteit opnieuw in te voeren, met inbegrip van de doodstraf wegens "erge vormen van homoseksualiteit"; overwegende dat meerdere leden van het Oegandese Parlement dit nieuwe wetsvoorstel steunen;

B. overwegende dat regeringswoordvoerder Ofwono Opondo op 12 oktober heeft bevestigd dat de regering niet van plan is nieuwe wetgeving in te voeren met betrekking tot LGBTI-activiteiten, aangezien "de huidige bepalingen van het strafwetboek volstaan"; overwegende dat dit werd bevestigd door de hoogste perssecretaris van president Museveni;

C. overwegende dat de huidige bepalingen van het strafwetboek de mensenrechten schenden en homoseksualiteit strafbaar stellen; overwegende dat seksuele handelingen met personen van hetzelfde geslacht illegaal blijven en kunnen worden bestraft met levenslange opsluiting uit hoofde van de artikelen 145 en 146 van het Oegandese strafwetboek, die onder meer de "vleselijke kennis van personen tegen de orde der natuur in" strafbaar stellen, en dat veel bestaande wetten discriminatie van LGBTI-personen toelaten, waardoor hun toegang tot werkgelegenheid, huisvesting, sociale zekerheid, onderwijs of gezondheidszorg wordt beperkt;

D. overwegende dat de antihomowet, die het bevorderen van homoseksualiteit verbiedt en de doodstraf voor homoseksuele handelingen oplegt, reeds in 2014 werd ingevoerd op initiatief van president Museveni, maar uiteindelijk door het Oegandese grondwettelijk hof nietig is verklaard; overwegende dat de internationale gemeenschap in het algemeen deze wet krachtig heeft veroordeeld, en dat vele donoren, waaronder EU-lidstaten, de Verenigde Staten en de Wereldbank hebben besloten hun ontwikkelingshulp aan het land op te schorten;

E. overwegende dat dit voorval helaas de ontstellende situatie van LGBTI-personen in Uganda aan het licht brengt, waar homofobe standpunten wijdverbreid zijn; overwegende dat mensenrechtenorganisaties geregeld klagen over maatschappelijke discriminatie, haatmisdrijven en antihomocampagnes, met inbegrip van intimidatie, afranseling, afpersing, uitzetting, willekeurige arrestatie en detentie, en moord;

F. overwegende dat er volgens mensenrechtengroeperingen in Uganda sprake is van een alarmerende toename van aanvallen op LGBTI-personen; overwegende dat er volgens Sexual Minorities Uganda, een alliantie van LGBTI-organisaties, dit jaar drie homoseksuele mannen en een vrouwelijke transgender om het leven zijn gebracht, waarbij het laatste slachtoffer LGBTI-activist Brian Wasswa was, die op 4 oktober 2019 thuis werd aangevallen;

G. overwegende dat de Oegandese grondwet discriminatie op een aantal gronden verbiedt, maar dit verbod niet uitbreidt tot discriminatie wegens seksuele gerichtheid;

([3]) PB C 378 van 9.11.2017, blz. 253.

**Donderdag, 24 oktober 2019**

H. overwegende dat het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid (GBVB) van de Europese Unie het volgende ten doel heeft: ontwikkeling en versterking van de democratie en de rechtsstaat, alsmede eerbiediging van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden; overwegende dat de ontwikkelingshulp van de EU aan Uganda 578 miljoen EUR bedraagt in het kader van het nationaal indicatief programma voor de periode 2014-2020; overwegende dat de bevordering en vrijwaring van goed bestuur en de eerbiediging van de mensenrechten hierbij centraal staan;

I. overwegende dat voor de begunstigden van het Europees Ontwikkelingsfonds strenge voorwaarden gelden met betrekking tot de eerbiediging van de mensenrechten, de rechtsstaat, de vrijheid van godsdienst en de bescherming van minderheden;

J. overwegende dat Uganda en de Europese Unie in mei 2019, overeenkomstig artikel 8 van de Partnerschaps-overeenkomst van Cotonou, hun nauwe partnerschap hebben bevestigd in een politieke dialoog;

K. overwegende dat de internationale samenwerking van de EU de inspanningen van de ACS-landen moet ondersteunen bij het ontwikkelen van ondersteunende juridische en beleidskaders en bij het uitbannen van bestraffende wetten, beleid en praktijken, stigmatisering en discriminatie die de mensenrechten ondermijnen;

L. overwegende dat in 32 van de in totaal 54 Afrikaanse landen seksuele betrekkingen tussen mensen van hetzelfde geslacht strafbaar zijn, en dat in Mauritanië, Soedan, Noord-Nigeria en Somalië op homoseksualiteit de doodstraf staat;

1. is ten zeerste bezorgd over het feit dat de antihomowet opnieuw opduikt in het Oegandese politieke debat; veroordeelt met klem de retoriek van Simon Lokodo die homofobie en haat aanwakkert, en herhaalt dat het fel gekant is tegen alle vormen van discriminatie op grond van seksuele gerichtheid en tegen het aansporen tot haat en geweld jegens LGBTI-personen;

2. neemt kennis van de verklaring van de woordvoerder van president Museveni, waarin het voornemen van de regering voor een nieuw wetsvoorstel wordt ontkend, en roept de Oegandese regering op zich aan deze verklaring te houden;

3. benadrukt dat discriminatie van LGBTI-personen de meest fundamentele mensenrechtenbeginselen uit de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens ondermijnt; herhaalt dat seksuele gerichtheid en genderidentiteit zaken zijn die onder het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer vallen, zoals gewaarborgd door het internationale recht en nationale grondwetten;

4. verwerpt nadrukkelijk het gebruik van de doodstraf in alle omstandigheden, met inbegrip van alle wetgeving die de doodstraf voor homoseksualiteit zou opleggen; verzoekt de EU en haar lidstaten er bij de Oegandese regering te blijven op aandringen om haar standpunt over de doodstraf te herzien;

5. betreurt dat het Oegandese recht LGBTI-personen nog steeds in hoge mate discrimineert en dringt er bij de Oegandese autoriteiten op aan alle wetten te herzien die homoseksualiteit en LGBTI-activisme strafbaar stellen, met name uit hoofde van de artikelen 145 en 146 van het strafwetboek;

6. herinnert de Oegandese regering aan haar verplichtingen uit hoofde van het internationaal recht en de Overeenkomst van Cotonou, die de eerbiediging van de universele rechten van de mens eisen;

7. is ernstig bezorgd over de algemene verslechtering van de mensenrechtensituatie van LGBTI-personen in Uganda, onder meer de toenemende schendingen van hun sociale rechten, de vrijheid van meningsuiting, de rechten inzake gendergelijkheid en het recht op huisvesting; veroordeelt de recente moord op Brian Wasswa en betreurt het alarmerende aantal slachtoffers op grond van seksuele gerichtheid, onder meer door toedoen van de nationale veiligheidstroepen; dringt er bij de Oegandese autoriteiten op aan alle gewelddaden en aanvallen tegen LGBTI-personen grondig en onpartijdig te onderzoeken en de daders ter verantwoording te roepen;

8. roept de Oegandese regering op de verhaalmechanismen binnen de politie voor schendingen van de mensenrechten te versterken, om ervoor te zorgen dat politieagenten hun plicht nakomen om de rechten van alle mensen, met inbegrip van leden van de LGBTI-gemeenschap, te beschermen, en om te waarborgen dat alle mensenrechtenverdedigers en ngo's die namens de LGBTI-gemeenschap in Uganda actief zijn hun legitieme activiteiten in alle omstandigheden kunnen voortzetten, met inbegrip van hun recht op vrijheid van vereniging, en dit zonder angst voor represailles en zonder enige beperking;

9. herinnert Uganda aan zijn verplichtingen uit hoofde van de Overeenkomst van Cotonou en het internationaal recht om de mensenrechten en de fundamentele vrijheden te eerbiedigen;

10. verzoekt de EU-delegatie in Uganda om de situatie van LGBTI-personen op de voet te blijven volgen en organisaties uit het maatschappelijk middenveld, mensenrechtenverdedigers en LGBTI-personen ter plaatse actief te steunen; benadrukt het belang van bewustmaking en begrip voor de situatie van LGBTI-personen en hun familie;

11. verzoekt de EU in haar dialoog met de Oegandese autoriteiten daadwerkelijk ten volle gebruik te maken van de politieke dialoog waarin is voorzien in artikel 8 van de Overeenkomst van Cotonou, alsook van de LGBTI-toolkit en de bijbehorende richtsnoeren, om te helpen om homoseksualiteit uit het strafrecht te halen, geweld en discriminatie terug te dringen en verdedigers van de mensenrechten van LGBTI-personen te beschermen;

12. herhaalt zijn eerdere oproepen aan de Commissie en de Raad om het begrip non-discriminatie op grond van seksuele gerichtheid op te nemen in de toekomstige overeenkomst ter vervanging van de Overeenkomst van Cotonou;

13. verzoekt de EU de verdediging en de bevordering van de mensenrechten in Uganda te versterken, met name via gerichte steun aan organisaties van het maatschappelijk middenveld en via de integrale toepassing van de EU-richtsnoeren inzake mensenrechtenverdedigers;

14. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de president van Uganda, het parlement van Uganda, en de Afrikaanse Unie en haar instellingen.